

DEBAT CIUTADÀ (LX)

OPINIÓ CIUTADANA SOBRE EL TURISME (XVI)

Com és habitual, durant la temporada alta elaborem una anàlisi global del nostre sector turístic. Si en el número 316 demanàrem l'opinió als empresaris del ram i el 318-319 la dels turistes, avui volem polsar les valoracions i preocupacions ciutadanes envers el principal motor de la nostra economia. Com sabeu, des de la Fundació Gadeso sempre hem defensat que l'opinió de la ciutadania és tan vàlida (o més) que la dels experts en qualsevol temàtica; i el turisme no n'és una excepció. Totes les dades i previsions indiquen que la temporada 2017 serà molt positiva en termes de visitants però, quines mesures s'haurien de prendre per millorar el producte i per tant la rendibilitat empresarial i, sobretot, social? La millora serà percebuda igual a totes les illes? Quins són els punts forts i els punts febles del nostre turisme?

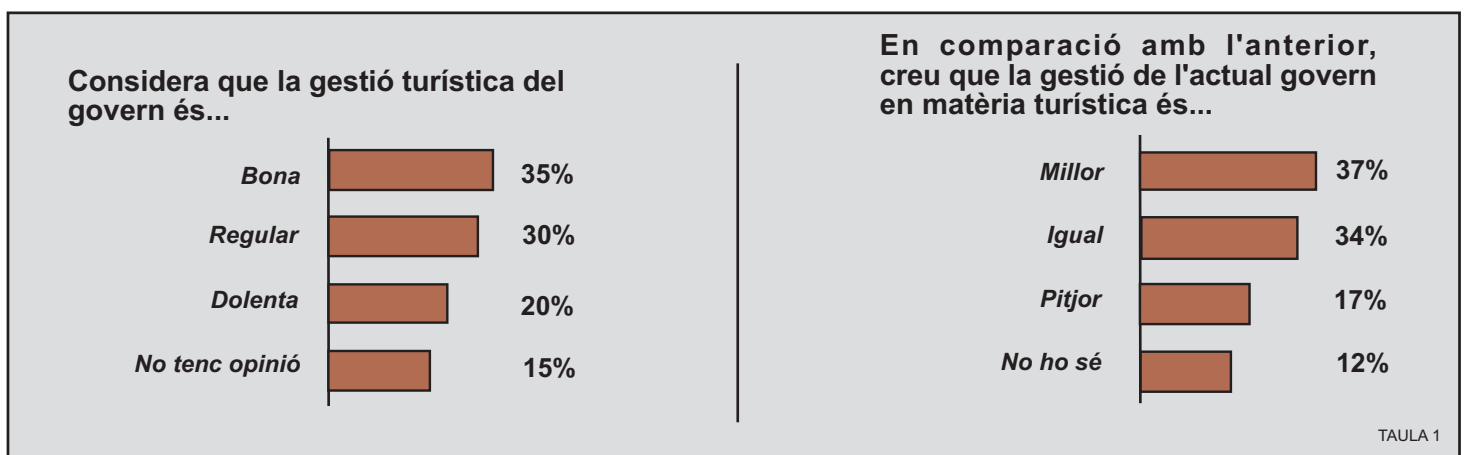
Tal com es pot veure a la taula adjunta, hem començat per avaluar l'opinió dels ciutadans respecte a la **gestió turística del govern**, així com la seva comparació amb el govern anterior del Partit Popular.

L'opinió dels ciutadans és molt similar a totes les illes. I es pot fer una doble lectura: o un tassó mig ple o mig buit. Les opinions positives no arriben a la meitat (35%), però són superiors a les negatives (20%). Com hem pogut comprovar en anteriors publicacions, les opinions més positives fan referència a l'aplicació de l'Impost del Turisme Sostenible, en canvi la més negativa és respecte al denominat lloguer turístic, opinió que probablement haurà empitjorat després de la cerimònia "de la confusió" provocada no tan sols per Podemos sinó també per els "

"desajusts" del text redactat per la Conselleria de Turisme. Els ciutadans consideren que la gestió turística de l'actual en **comparació amb el govern anterior** és millor (37%), únicament un 17% la considera pitjor.

Pot cridar l'atenció que més d'un terç dels ciutadans (34%) considera que la gestió turística del govern actual és igual a l'anterior. En gran part aquesta opinió es fonamenta a que es considera que encara resten temes bàsics per millorar substancialment el nostre producte turístic i fonamentalment que els beneficis deduïts de les bones temporades turístiques, encara que han creat més llocs de feina, no han repercutit en una millora salarial ni a unes condicions contractuals més estables.

GESTIÓ TURÍSTICA DEL GOVERN

PUNTS FORT SI PUNTS DÈBILS

És rellevant, o ho hauria de ser, posar en valor els punts forts i dèbils segons l'opinió dels ciutadans. Tal com es pot veure en les taules adjuntes, no és cert una certa "llegenda urbana" segons la qual la ciutadania posa de manifest una certa "turisme-fòbia". Una cosa és que consideri que hi hagi punts dèbils i una altra que no reconegui al mateix temps que hi hagi punts forts destacables que cal intentar mantenir i millorar.

PUNTS FORTS

FORTALESES DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA

TAULA 2

	Balears	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
És la base del nostre benestar	48%	47%	43%	50%	52%
Genera llocs de feina	22%	21%	19%	23%	25%
Ens ha obert a altres modes de viure	30%	29%	23%	37%	31%

Font: Baròmetres Gadeso. Juliol 2017

Des de fa temps, es considera que el turisme ha estat la **base del nostre benestar**, així com es reconeix que l'activitat turística genera llocs de feina, en tant que principal activitat econòmica de Balears, si bé d'una manera no tan contundent com fa anys.

Les percepcions, com és lògic, segueixen condicionades per la situació socioeconòmica actual, que malgrat que la crisi profunda pareix estar superada, no és percep millores potencials en la seva "rendibilitat social". Continua disminuint el nombre d'illencs que no veuen relació positiva en el binomi **activitat turística-llocs de feina**, una constatació que és preocupant però comprensible, donades les escasses

perspectives d'ocupació laboral estable i de qualitat, malgrat es reconegui que ha augmentat la contractació i que la estacionalitat ha disminuït.

Aquestes perspectives estan molt afectades pel model seguit dins el sector turístic, encara basat en bona part en una **mà d'obra intensiva i de baixa qualificació**. Sens dubte hi ha iniciatives públiques i privades orientades a millorar l'actual model turístic i la seva competitivitat fonamentada no tant en els preus com amb els seus valors afegits.

PUNTS DÈBILS

DEBILITATS DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA

TAULA 3

	Balears	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Excessiva ocupació territori, infraestructures...	87%	88%	87%	83%	90%
Excessiva estacionalitat	90%	88%	92%	89%	91%
Excessiva dependència de l'activitat turística	81%	83%	79%	79%	83%
Treball de baixa qualitat, salaris, contractes...	75%	77%	73%	75%	75%

Font: Baròmetres Gadeso. Juliol 2017

L'**estacionalitat** de l'activitat turística (90%) continua sent la principal debilitat detectada per la ciutadania. Però té a prop, ocupant el segon lloc (87%) **l'excessiva ocupació del territori, infraestructures...**

A més augmenta la percepció ciutadana d'una **excessiva dependència de l'activitat turística** a la nostra comunitat que creix en relació a l'any 2016 (81%), com també ho fa la preocupació per la baixa **qualitat del treball**. Encara que

no sigui fàcil, es veu necessari implantar noves activitats productives que suposin major valor afegit.

En definitiva, la ciutadania percep cada cop amb més força la necessitat d'una reconversió (que inclogui certes limitacions) del nostre model turístic per poder assolir una competitivitat essencial en el sector però que no sigui incompatible amb la capacitat d'un territori tan limitat i delicat com el nostre.

PREVISIONS I PROPOSTES DE MILLORA

Una vegada detectats els punts forts i els punts dèbils, és necessari analitzar quines són les previsions que fan els ciutadans respecte a l'actual temporada turística, per poder establir finalment quines són les mesures que s'haurien d'aplicar tant per part de la iniciativa pública i privada per millorar els nostres destins turístics en criteris no tant de tipus quantitatiu sinó qualitatiu.

A totes les illes es considera que creixerà el nombre de turistes, però fent una matisació interessant. Aquest augment té un vessant "innovador" que va més enllà de la simple ocupació hotelera (lloguer turístic...)

En conseqüència es considera que creixeran els beneficis

empresarials, el que lògicament és una bona notícia.

Però com a punt negatiu, no es considera que els beneficis empresarials repercutixin també amb una millor rendibilitat social, fent que els llocs de feina creats tinguin major estabilitat i qualitat.

TAULA 4

PREVISIONS TEMPORADA ALTA 2017

	Balears	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Creixerà nombre turistes	89%	90%	86%	90%	80%
S'incrementaran els beneficis empresarials	78%	80%	70%	81%	81%
Augmentarà la "rendibilitat social" (salari, condicions laborals, benestar)	20%	21%	19%	20%	20%

Font: Baròmetres Gadeso. Juliol 2017

En principi totes les mesures proposades són les mateixes que els anys anteriors però enguany amb més intensitat.

La protecció del territori i del patrimoni natural es veu com a imprescindible (86%) tant per garantir el futur d'una activitat turística sostenible com per garantir el nostre benestar. Aquest tema ocupa i preocupa donat la càrrega "humana" que es dona durant els mesos d'activitat intensiva.

L'únic canvi significatiu és que la diversificació de productes turístics passa a ocupar el segon lloc augmentant 12 punts.

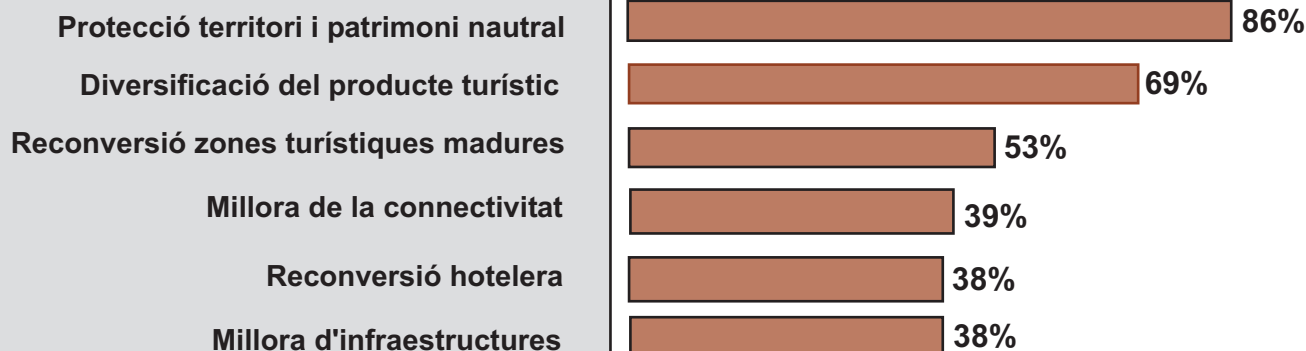
Quan es parla de diversificar el producte turístic, es fa referència a la necessitat d'anar més enllà dels preus platges i bon clima. És imprescindible "crear i promocionar" nous productes diferencials que millorin la intenció dels visitants cap a les illes durant la temporada mitjana i baixa. Lògicament això implica millorar i diversificar les zones turístiques madures.

Quan es parla d'infraestructures no es fa referència explícita a la creació de "noves" sinó de millorar les que ja tenim.

Font: Baròmetres Gadeso. Juliol 2017

TAULA 5

MESURES PER MILLORAR EL NOSTRE PRODUCTE TURÍSTIC

LA SATURACIÓ COM A SÍMPTOMA

Com es pot deduir de les percepcions ciutadanes publicades i analitzades fins ara, directament o indirectament hi ha una sensació sòlida que assistim a un perill de saturació de les nostres infraestructures, equipaments i serveis.

TAULA 6

LA VALORACIÓ CIUTADANA DELS ÍNDEX DE SATURACIÓ

	BALEARS	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Territori	80%	82%	78%	76%	82%
Carreteres principals	78%	79%	77%	77%	79%
Consum abusiu de recursos	75%	74%	76%	74%	76%
Platges i els seus accessos	75%	76%	74%	74%	76%
Carreteres secundaries	70%	73%	71%	65%	71%
Nuclis urbans	65%	88%	63%	65%	64%
Lloc d'interès turístic	62%	65%	65%	59%	59%

Font: Baròmetres Gadeso. Juliol 2017

Els ciutadans tenen clar que les nostres illes són un **territori limitat i fràgil**, i pel mateix és necessari gestionar de manera adequada la demanda turística. S'està millorant la prolongació de la temporada i comença a agafar un cert interès la temporada mitjana i baixa. Però encara correm perill per la concentració excessiva en escassos mesos.

Les **carreteres principals i secundàries**, en determinades hores (cada vegada més) experimenten de manera clara i evident una saturació. Les **platges**, especialment les de més valor natural i ecològic, també experimenten pressions humanes insostenibles.

El mateix es pot dir dels **nuclis urbans** (especialment la ciutat de Palma), així com els llocs més reconeguts com a interès turístic.

Comença a inquietar als ciutadans el **consum excessiu de recursos**. Estem parlant d'aigua, energies, depuració d'aigües brutes, recollida i eliminació de fems...

A més, la insostenibilitat dels **nostres aeroports** en xifres absurdes de concentració de passatgers, a més de reconvertir els aeroports amb un gran centre comercial.

Font: Baròmetres Gadeso. Juliol 2017

TAULA 7

LA VALORACIÓ CIUTADANA DELS CREUERS TURÍSTICS

			Mallorca	Menorca	Eivissa
SI	45%	Crea despesa, compres comerços...	44%	45%	46%
NO	40%	Massa creuers, saturació llocs d'interès turístic...	42%	41%	37%
N/S	15%	No tenen una opinió formada	12%	15%	18%

L'existència dels creuers turístics és un fet. Segons l'opinió ciutadana, la seva aportació és positiva (45%) encara que poc diferenciada de la negativa (40%). Els creuers en destí al port de Palma, són els que tenen una consideració menys positiva. En canvi, els que van al port d'Eivissa són

els que tenen una consideració més positiva (46%). Les motivacions positives es concreten amb la capacitat de despeses dels creuristes, en canvi les negatives es defineixen per una excessiva presència de creuers i ceuristes que provoquen massificacions en moments determinats.